

Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εάν και εφόσον

Χωρίς αμφιβολία οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) αποτελούν καινοτόμες λύσεις χρηματοδότησης, εφόσον στηρίζονται σε δεσμεύσεις ενός ιδιωτικού φορέα να προσφέρει ένα έργο που μπορεί να συνδεθεί με τεχνικά, καθώς και περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια, ενώ παράλληλα, δίνουν κεντρικό ρόλο στον ιδιωτικό τομέα στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή μακροπρόθεσμων στρατηγικών για σημαντικά προγράμματα στους τομείς της βιομηχανίας, του εμπορίου και των υποδομών.

Εάν οι ΣΔΙΤ χρησιμοποιηθούν με σοφία, θα μπορούσαν να συμβάλλουν ιδιαίτερα σε πολλά επίπεδα:

► Στη βελτίωση της σχέσης ποιότητας/τιμής των υποδομών, αξιοποιώντας την αποτελεσματικότητα και το δυναμικό καινοτομίας του ανταγωνιστικού ιδιωτικού τομέα, είτε ως προς

το κόστος είτε ως προς την επίτευξη καλύτερης ποιότητας.

► Στην κατανομή του κόστους χρηματοδότησης των υποδομών σε όλη τη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

► Στη βελτίωση του καταμερισμού των κινδύνων μεταξύ των ιδιωτών και του Δημοσίου, ο οποίος ιδεατά μειώνει το συνολικό κόστος των έργων.

► Στην ενίσχυση των προσπαθειών σε επίπεδο διατηρησιμότητας, καινοτομίας και έρευνας και ανάπτυξης για την πραγματοποίηση των αναγκαίων τομών όσον αφορά την εξεύρεση νέων λύσεων για τις κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις της κοινωνίας.

► Στην προώθηση καινοτομιών (από απόψεις εξοπλισμού ή συστημάτων) που εξασφαλίζουν ένα ανταγωνιστικό προβάδισμα.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ταυτιστούν οι ΣΔΙΤ με συγκεκριμένες μεθόδους ανάθεσης έργων. Αντίθετα πρέπει να ακολουθούν τη βέλτιστη κάθε φορά διαδικασία για την εξασφάλιση των κριτηρίων που τίθενται εξ αρχής, με αναφορά σε παραμέτρους ποιότητας και αντίκτυπου σε κοινωνία, οικονομία και περιβάλλον.

Για παράδειγμα, η χρήση της μεθοδολογίας design & build πιθανό να μετριάξει το ρίσκο και να περιορίζει τις αλλαγές και απαιτήσεις του εργολάβου κατά τη φάση της κατασκευής, όμως το πώς καλύπτει το κριτήριο της συνολικής σύλληψης και αρχιτεκτονικής ταυτότητας του κτιρίου, το οποίο αποτελεί και σημαντικό επιχείρημα στην προσέλκυση ενός επενδυτή.

Είναι συνεπώς απαραίτητο να μελετηθούν όλα τα είδη και μέθοδοι υλοποίησης και χρηματοδότησης έργων και να κωδικοποιηθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους ανάλογα, έτσι ώστε να ετοιμαστεί ένα συμφωνημένο και τεκμηριωμένο πλαίσιο επιλογής, το οποίο να κατευθύνει το Δημόσιο για να μη γίνεται κάθε φορά κατά το δοκούν επιλογή της μεθόδου, χωρίς απαραίτητα να είναι η ενδεδειγμένη για

την περίπτωση.

Ήδη, το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) συνεργάζεται με το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για τη δημιουργία αυτού του πλαισίου, αλλά και με το Γενικό Λογιστήριο για τη βελτίωση των διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και υλοποίησης των δημόσιων έργων. Στόχος είναι, όποια και αν είναι η μέθοδος που επιλέγεται κάθε φορά, ανάλογα με την κλίμακα, τα χαρακτηριστικά και τις προδιαγραφές κάθε έργου, να παραμένουν ως σταθερές αξίες η διασφάλιση της ποιότητας και ασφάλειας των έργων, καθώς και η προστασία των δημοσίων αγαθών και συμφέροντος.

Ένα έργο δεν ολοκληρώνεται οίγουρα με τον σχεδιασμό και την ανάθεσή του, ούτε καν με την παραλαβή του. Για αυτό τον λόγο πρέπει στη συζήτηση να συμπεριλάβουμε παραμέτρους όπως ο κύκλος ζωής του έργου, η εξασφάλιση της βιωσιμότητάς του και τα χαμηλά λειτουργικά του έξοδα, ακόμη και όταν αυτό θα συνεπάγεται αύξηση του αρχικού κόστους επένδυσης.

Για την ιδανική προσέγγιση θα ήταν πιθανό να συνδυάσουμε τις μεθοδολογίες και να κρατήσουμε από την κάθε μία -στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό- τα θετικά της χαρακτηριστικά, ανάλογα με το στάδιο που εκείνη εφαρμόζεται:

► Design Concept και βασικές παράμετροι για τον σχεδιασμό από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό

► Διαφύλαξη ασφάλειας, ποιότητας, αισθητικής, λειτουργικότητας, περιβαλλοντικών επιδόσεων, ενεργειακών επιδόσεων, ένταξης στο δομημένο περιβάλλον, κυκλοφοριακών επιπτώσεων μέσω της διαδικασίας ανάθεσης στον κατασκευαστή

► Δέσμευση του ανάδοχου ότι θα ακολουθήσει τον σχεδιασμό του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού (αφθίνοντάς του περιθώρια καινοτομίας) και τους όρους των διαδικασιών, κυρίως εάν θα αναλάβει τη συντήρηση ή λειτουργία του έργου ΣΔΙΤ.

Η ποιότητα στην αρχιτεκτονική αποτελεί αίτημα δημοσίου συμφέροντος και ως εκ τούτου θα έπρεπε να είναι ζήτημα παιδείας. Δυστυχώς, σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, τα επιχειρήματα υπέρ μιας οικονομικής και ωφελιμιστικής προσέγγισης βρίσκουν πρόσφορο έδαφος. Σε περιόδους οικονομικής κρίσης, η κρίση αξιών караδοκεί και χρειάζεται να είμαστε διπλά προσεκτικοί. Οι οργανωμένοι φορείς οφείλουν να υιοθετήσουν πρακτικές που διασφαλίζουν την αρχιτεκτονική ποιότητα και προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον. Οφείλουμε να δώσουμε την ευκαιρία στην άνθηση του αρχιτεκτονικού διαλόγου στα θέματα του δημόσιου χώρου μέσα από διαδικασίες συμπεριληπτικής και διαφάνειας που να επιτρέπουν και στους νέους δημιουργούς να συμμετέχουν ισόσημα. Τα έργα δημόσιας χρήσης, αποτελούν στοιχείο δημόσιου πλούτου, έκφραση πολιτισμού και κληροδοτήματα με κοινωνικές προεκτάσεις.

Οι οργανωμένοι φορείς οφείλουν να υιοθετήσουν πρακτικές που διασφαλίζουν την αρχιτεκτονική ποιότητα και το δημόσιο συμφέρον

**Του
Κωνσταντίνου
Κωσταντή**

**Αρχιτέκτονας,
α' αντιπρόεδρος
στο ΕΤΕΚ*

